

9 BİN YILLIK DELİKANLI ÇUMRA

CİLT: 5 • SAYI: 13

ÇUMRA KÜLTÜR VE SANAT TOPLULUĞU ADINA:
SADIK GÖKGE- SEDAT ULUPINARLI-ANUŞ GÖKGE

29 TEMMUZ 2026 ÇARŞAMBA

ÇUMRA'NIN 100. YIL GURURU

YAYIN KURULU

- SADIK GÖKCE
- SEDAT ULUPINARLI
- ZEKİ TÜRKER
- ANUŞ GÖKCE
- MUSTAFA YAVUZ ÇOLAK
- ELİFE YILMAZ MISRAL

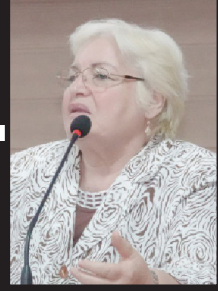
İÇİNDEKİLER

- ÇUMRANIN 100. YIL GURURU
- PROF. DR. FİRDEVS GÜNEŞ
- ÇUMRA'NIN 100. YILI PANELİ
- PROF. DR. ALİ UMUT TÜRKCAN
- ÇUMRA'DA YÜZÜNCÜ YIL ETKİNLİKLERİ: BEKLENTİLER, GÖZLEMLER, DÜŞÜNCELER
- MEHMET SERHAT YILMAZ
- ÇUMRA'NIN YÜZÜNCÜ YILI: BİR KUTLAMADAN DAHA FAZLASI
- HASAN HÜSEYİN AKKAŞ
- BİR BAŞKA GÜZELDİ KUTLAMA
- PROF. DR. MEVLÜT MÜLAYİM
- ÇUMRA'NIN 100. YIL KUTLAMALARINA DAİR BİRKAÇ SÖZ
- PROF. DR. RAMAZAN ACAR
- DOĞULAN VE DOYULAN YERE VEFA NAZLI RÂNÂ GÜREL

ÇUMRANIN 100. YIL GURURU

Çumra'nın ilçe olarak kuruluşunun 100. Yılı, 26-27

PROF. DR. FİRDEVS GÜNEŞ

Haziran 2026 tarihlerinde Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu'nun düzenlediği etkinliklerle kutlanmıştır. Kutlama Programı çerçevesinde birbirinden zengin ve değerli dört farklı etkinlik yapılmıştır. Programın ilk günü "Çumra'nın 100. Yılında Aşıklar Buluşuyor" adıyla halk ozanları ve şairlere verilmiştir. İkinci günü "100. Yılında Çumra Paneli" adıyla sabah ve öğleden sonra peş peşe iki panel gerçekleştirilmiş, Çumralı akademisyenler bilimsel görüş ve düşüncelerini sunmuştur. Kutlama Programının sonu "Çatalhöyük Şiir Sanat Etkinliği" ile "9 Bin Yıllık Delikanlı Çumra" ilavesinin 5. yılının kutlamasına ayrılmıştır.

Çumra, yüz yıl önce 26 Haziran 1926 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk'ün emriyle ilçe olarak kurulmuştur. Mustafa Kemal Atatürk, 18 Mayıs 1926 günü Adana'dan trenle dönerken Çumra'da mola vermiş, "Bu şirin beldeyi güzelleştirmek ve geliştirmek lazımdır" diyerek Çumra'nın ilçe olmasını emretmiştir. İki gün sonra yani 20 Mayıs 1926 günü Çumra'nın ilçe olması "Hükümetin Teklifi" ile TBMM tutanaklarına girmiştir. Bu teklif, 29 Mayıs 1926 TBMM Zabıt Ceridesi 109. İçtima, Cilt-2 ekinde verilen 199 sıra numaralı "Teşkilâtı Mülkiye Hakkında Başvekâletten Gelen (1/955) Numaralı Kanun Lâihası ve Dahiliye ve Muvazenei Maliye Encümenleri Mazbataları" başlığı altında sayfa 143'te: "Hükümetin Teklifi /Teşkilâtı Mülkiye Kanun Lâihası"

"Madde 2. — İsimleri merbut (4) numaralı cetvelde muharrer (18) kaza yeniden teşkil edilmiştir" denilerek verilmiştir.

Madde 2'de de görüldüğü gibi aralarında Çumra'nın da bulunduğu 18 nahiye'nin ilçe olması Hükümet tarafından teklif edilmiştir. Bu teklif, 29 Mayıs 1926 tarihli Meclis Toplantısında, Teşkilâtı Mülkiye Hakkındaki Kanun Lâihasının Müzakeresinde ele alınmış ve kabul edilmiştir. Böylece Çumra'nın ilçe olması, 29 Mayıs 1926 Cumartesi günlü TBMM Zabıt Ceridesi 109. İçtima, 2. Cilt, Sayfa 614'teki kayıtlara geçmiştir. Bu karar, 26 Haziran 1926 günü 404 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 877 Sayılı Kanun'la resmîyet kazanmıştır. Özetle Çumra, Atatürk'ün emri, Hükümetin Teklifi ve Meclisin onayı ile ilçe statüsüne kavuşmuştur.

Aradan yüz yıl geçmiş, Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana Çumra, sürekli gelişmiş ve büyümüş, bir asırlık süreyi geride bırakmış ve 26 Haziran 2026 tarihinde kuruluşunun yüzüncü yılına ulaşmıştır. Çumra için 100. Yıl demek, Çumra'nın geleceği üzerinde düşünmek demektir. Gelecek yüz yılda neler yapılacağını planlamak demektir. Tarihsel ve sosyal önemini, tarım, ekonomi, kültür ve turizmdeki ilerlemeleri artırmak demektir. Çumra'yı daha geniş kitlelere tanıtmak, değerleri ve kültürünün gelecek nesillere aktarmak, ürettiklerini Türkiye'nin dört bir yanına yaymak, uluslararası pazarlara açılmak demektir. Aynı zamanda siyasi,

akademik, bilim ve sanat dünyasının önde gelen isimlerini bir araya getirmek, yeni bilgileri paylaşmak, çözümler aramak ve Çumra'nın geleceğine yön vermek demektir.

Bu anlayıştan hareketle Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu Başkan ve üyeleri, mevcut koşulları en iyi şekilde değerlendirerek ana teması "100. Yılda Çumra" olan bir Kutlama Programı hazırlamıştır. Kutlama Programı Çumra'nın tarih, kültür, tarım, sanat, eğitim, bilim, yayın gibi konular üzerine odaklanmıştır. Etkinliklerde Çumra ile ilgili çalışma ve araştırmalar paylaşılmış, bilimsel ve sosyal etkileşim üst düzeye çıkmış, araştırmacı, akademisyen, öğretmen, öğrenci, çiftçi, tarımcı, esnaf, sanatçı, ozan gibi Çumra'nın değerleri bir araya gelmiştir. Etkinliklere ilgi ve katılım yüksek olmuş, şiir dinletileri, halk müzikleri, halk oyunları, fotoğraf sergisi ve bilimsel sunumlar büyük beğeni ve takdir toplamıştır. Etkinliklerin açılışını Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu Başkanı Sadık GÖKCE, sunumu ise Elife MISRAL yapmıştır. Kutlama Programı boyunca konuşmacı, sunucu, şair, ozan, dinleyici ve katılımcılardan gelen özgün fikirlerle Çumra'nın geleceğine katkı sağlanmış ve tarihe not düşülmüştür.

İlk gün "Çumra'nın 100. Yılında Aşıklar Buluşuyor" Programında halk ozanları sahne almıştır. Öksüz Ozan (Konya Turizm Derneği Başkanı Ahmet Yıldırım), Yağız Ozan (Arif İnan Yıldırım) ve Aşık Yaralı (Muhsin Yaralı) sazları ve türkülerıyla, Şair Ömer Kılıç ise şiirleriyle 100. Yılda Çumra'nın önemini, özelliklerini ve üstünlüklerini vurguladılar. Anlamlı ve zengin mesajlarla duyguları harekete geçirdiler. Özlü ve güzel sözlerle Çumra'nın sözlü kültürünü, değerlerini ve gücünü sergilediler. Türkçemizin akıcılığını ve zenginliğini gösterdiler.

İkinci gün "100. Yılında Çumra Paneli" Çumra Ticaret ve Sanayi Odası Konferans Salonu'nda yapıldı. Programın başında Merve Aybala GÖKCE tarafından hazırlanan 100. Yılında 100 eski Çumra fotoğrafları slayt gösterisi izlendi. Dijital resimler geçmiş anıları canlandırdı ve heyecan yarattı. Ardından Panele geçildi. Panelin ilk oturumu Prof. Dr. Ali Umut TÜRKCAN başkanlığında, Prof. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ, Prof. Dr. Hasan Hüseyin AKKAŞ ve Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ'in katılımıyla gerçekleştirildi. Panelistler Çumra'nın tarihi, geçmişi, toplumsal hafızası, eğitimi ve geleceği hakkında bilgiler vererek bazı önerilerde bulundular. Çumra'nın zihinsel zenginliğine katkı sağladılar. Katılımcıların büyük bir ilgiyle izlediği Panelin sonu yoğun soru ve açıklamalara sahne oldu. İkinci oturum ise Prof. Dr. Mevlüt

Mülayım başkanlığında yapıldı. Prof. Dr. Ali Umut TÜRKCAN ve Prof. Dr. Ramazan ACAR; Çatalhöyük'ün insanlık tarihindeki yeri, mera ıslahı ve tarımsal gelişim konularında önemli değerlendirmeler yaptılar. Panel, soru-cevap bölümü ve toplu hatıra fotoğraf çekimiyle tamamlandı.

Kutlama Programının sonunda yine şiir, türkü ve halk oyunlarının yoğun olduğu "Çatalhöyük Şiir Sanat Etkinliği" yapıldı. Programda Ravza Nur İDE, Anuş GÖKCE, Mustafa Yavuz ÇOLAK, Yunus Emre KÜÇÜK, Muhammet Ali KARATAŞ, Dilek KARATAŞ, Ahmet GÖK ve Uğur KÖFE birbirinden değerli 100.Yılda Çumra temalı şiirlerini seslendirdi. Sanatçı Talat Sefa KARASU türkülerıyla duygulara yöneldi. Merve Cura ve öğrencilerinden oluşan Kafkas Halk Oyunları Ekibi sergiledikleri gösteriyle büyük beğeni topladı. Cengiz SARAN ve Mahalli Sanatçı Muammer YAPAR seslendirdikleri türkülerle katılımcılara unutulmaz anılar yaşattılar.

Kutlamaların finalinde Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu'nun 5 yıldır aralıksız yayınladığı "9 Bin Yıllık Delikanlı Çumra" ilavesinin beşinci yılı kutlandı. Beş yıldır yayınlanan ilaveler kitap haline getirildi. Yine Çumra Kültür ve Sanat Topluluğunun katkılarıyla hazırlanan Yeniğün Gazetesi 10LAR Dergisinin Çumra'nın 100. Yılına ayrılan 135. sayısı "Geçmişten Geleceğe Çumra" başlığıyla, 230 sayfalık şık basımlı kitap katılımcılara hediye edildi. Kitapta "Köklü geçmişle gurur duyan, güçlü geleceğini birlikte inşa eden Çumra 100 yaşında" sloganıyla, 50 bireysel 50' de genel ve reklam içerikli 100 yazıya yer verilmiştir. Çumra'nın yetiştirdiği bakan, millet vekili, vali, üst düzey yönetici, belediye başkanı, akademisyen, gazeteci, öğretmen, esnaf, çiftçi gibi önemli değerlerin yazıları ile Çumra'nın geçmişine ve geleceğine ışık tutulmuş, tarihe not düşülmüştür.

Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu, Çumra'nın ilçe oluşunun 100. yılına yakışır bir şekilde hazırladığı geniş kapsamlı ve zengin içerikli Kutlama Programı ile geçmiş ile geleceği birleştirdi. Kültürel hafızaya ve değerlerin gelecek nesillere aktarılmasına önemli katkılar sağladı. Bilimsel bir vizyonla Çumra'nın sorunları dile getirildi. Türkü ve şiirlerle duygulara dokunuldu ve geçmiş anılar canlandı. Çumra'nın bitmek bilmeyen enerjisi ve gücü sergilendi. Görkemli bir geleceğe, yeni 100. yıla adım atıldı. Sonuç olarak ilçesini seven küçük bir topluluğun çabalarıyla dev bir kutlama yapıldı ve geleceğe not düşüldü. Kutlamalar basın kayıtlarına girdi. Çumra'nın 100. Yılı Kutlu olsun.

ÇUMRA'NIN 100. YILI PANELİ

93 yılında İlçede Baraj Caddesinde başlayan kariyer basamağında başlayan bir gencin yaklaşık 30 senelik kariyerinde gördükleri ve tecrübesi ile Sadık Başkanın cömert teklifi ile 100. Yıl Panelinde hem Çatalhöyük hem Çumra ilişkisini irdeledik değerli Çumralı akademisyenler ile. Bir yandan neredeyse aralıklı gözlemlediğim İlçenin 30 senesini aşan gelişimi, coğrafyası ve insanını gözlemlediğim kadarı ile anlattım.

100. Yıl Paneli aslında 5 senesini deviren Çumra Kültür Sanatın büyük bir girişimidir. Öğrendiğim kadarı ile Belediyenin destek vermemesine rağmen Kültür Ve Sanat Topluluğu kendi imkanları ile bu toplantıları ve Paneli düzenleyip İlçe değerlerini konuşmuş, bellek tazelenmiştir.

Bu anlamda başta Sadık Gökce Bey ve eşi Anuş Hanım, Elife Mısrıl, Ahmet Gök ve belki de sayamadığım bu çekirdek kadroyu minnetle anıyorum.

İlçe bir yerde İçeri Çumra ile tarihi Karamanoğulları'na kadar giden yerleşimi, camisi ile zaten tarihte 1000 seneye yakındır yaşamakta, ama özellikle Atatürk ün emirleri ile o zamanın planlı yerleşmesi, halk evi, Osmanlı sulama projesinin ürünü su bendi, demiryolları, Kurukafa Mehmet Efendi ve 20.y.y başı özel Alman konakları yapıları ile zaten romanlara konu olacak birçok özelliği barındırmaktadır.

Bu kadar hikâyenin içinde ise belki en de-

PROF. DR. ALİ UMUT TÜRKCAN

ğerlisi ve bilinen Dünyanın ilk Kenti olarak anılmış ve Dünya Kültür tarihinin olmazsa olmaz yerleşimi UNESCO Dünya Kültür Mirası Çatalhöyük ve Çumra'nın ona kavuşamama hikayesini, olası nedenlerini yarım saate tartışıp, 15 dk. konuştuk. Aslında bu sadece anıya bir girişti, bir gün boyu konuşulacak eski Başkanların olduğu başka bir panelin konusu. Ben kendi başlangıç dönemimde Recep Konuk döneminin atılımları (ki panelde bunların şehirde veya katılanlarda unutulduğunu gözlemledim) ve yerleşimde son görevim olan kazı başkanlığıma denk gelen Recep Candan başkan dönemine yapılan projeler ve sorunları anlatmaya çalıştım. Ne tesadüf ki iki Recep Başkan arasında kalan bu iki noktadaki 30 senede gelişmelerin İlçede kök salmadığını gözlemledim. Büyükşehir'in baskısı, Çatalhöyük'ün ilçede anlatılamaması, bilinmemesi, yabancı ekiplerin ilk zamanlarda Recep Konuk ile başlayan atılım, 2000'lerde Zeki Türker Başkan ile yapılan sempozyum, etkinliklere rağmen sürdürülemediği olması burasının halkta tabana yayılamaması dikkat çekicidir.

Şöyle bir not vereyim ben kazı başkanlığımda

geldiğimde 27 senede bir tane Çumralı Arkeolog ve belki gencin kazıda çalışmamış olması sorunun net cevaplarından birisidir. Kendim çalışacak mezunları aradığımda iki mezunumu ancak bulabilmişim İlçede. Artmalı bu sayılar, eğer Çumra ile ilerlenecekse.

Ama bir yandan Ankörenli Doktor Coşkun Bilgin'in Konya Kültür Dairedeki müdürlüğü ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi (Ankara) müdürümüzün ilçeden oluşu gurur vericidir ve hâlâ fırsattır. İlçenin Çatalhöyük'le bütünleşmesi için belediye, Milli Eğitim ve Kazı Projesinin etkinlikleri ile sürekli kalamaması ve Turizm açısından ilçenin kendinde bir şans tanımaması v.s çok şeyler vardır daha konuşulacak. Son Başkan Recep Candan ile gerçekten eşgüdümlü enerjik projeler tasarlanırsa da (özellikle Arkeo Park çok iddialı ve hazır) ömürler yetmedi diyeyim. Kendisine ayrıca bugün Çatalhöyük ören yeri için acil olan gerekli altyapı destekleri için ayrıca teşekkürlerimi sunarım. Elimizden geldiğince biz de hep Çumra tarafında olduk. Özellikle 2020-2022 yılları arasında çok dinamik bir dönem geçmiştir.

Benim açımdan 100. Yılında Çumra Paneli çok verimli ve keyifli bir panel oldu. Her şeye rağmen (dinledik, tanık olduk) bu etkinliğin yapılması İlçeye yine değer ve unutulmaz bir kutlama kaydetti.

Katılımcılar zaman zaman az olsa da (ki açılıştan bir ara 60 vardı) dikkatle dinlediler.

Çumra için bu bellek etkinliği düzenleyen başta Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu Başkanı Sadık Gökçe'ye sunumu yapan karizmatik ve pozitif enerjisi ile Elife Yılmaz Mısral'a

ve diğer üyelere teşekkür ederim. Dolu dolu iki akşam geçirdik, ağırlandık. Torku ya ve idari Müdürü Mehmet Çiftçi'ye de ayrı teşekkürlerimi belirtiyorum. İnşallah ileride onların sponsorluğunda da yürüyecektir. Aslında Torku'nun o dev gurur veren tesisleri ve kuruluş hikayesi de Çumra'nın hikayesinde buluşmalı.

Bir yandan Çumralı Panelist hocalarımdan da ova ve ilçe üzerine çok şey öğrendim, hatta azalan su, tarım mera problemleri ile geçmişte Çatalhöyük örneklerini de kattığımız konuşma fırsatları olan multidisipliner konuşmalar önemliydi. İlerde kuraklık başta bu problemler artarsa ayrıca bir iktisadi sigorta olan Çatalhöyük Ören yeri olacaktır. Hızlı Tren ile gelen talih kuşunun tahvil edilmesi gerekir, yoksa gerisi "Selamsız Bandosu" gibi olabilir. İlçe kalkınmasında Çatalhöyük'den pay almak için gecikilmemeli. O yıllar bu yıllardır demem gerekir.

Bir fahri Çumralı gibi hissederek hazırladığım projeleri eğer Çatalhöyük de kalabilseydim mutlaka ilerlerdik, ama ülkenin zaman zaman turizm ve rant hırsında kayboldu 2024 de planlarım ve enerjim. Ama gönüller köprüsü sağlandı.

Bir yandan panelde bilimsel ve sosyal etkileşim üst düzeyde gerçekleşti. Kesinlikle imkân olursa her yıl özel bir konuda tekrarlanmalı. Geceler de 2021 de ilk gece gibi enerjiktir, hatta çok renkliydi. Bu kadar sazlı sözlü, Ozanlı, oyunlu çeşitli ve enerjik geceler acaba Konya'nın hangi ilçesinde vardır, bilemem.

Çumra ve Konya da ileride değerini bilecek ve sürdürecektir umarım.

ÇUMRA'DA YÜZÜNCÜ YIL ETKİNLİKLERİ: BEKLENTİLER, GÖZLEMLER, DÜŞÜNCELER

**MEHMET
SERHAT
YILMAZ**

Çumra, çocukluk ve ilk gençlik yıllarımın geçtiği hafızamda özlem duyarak andığım, hatıralarla dolu memleketim.

İlçeden ayrılmış kırk yılı aşmış olmasına rağmen gönül bağımı hiç kesmedim. Çumra, bayramlarda koşu koşu gittiğimiz, büyük bir huzurla döndüğümüz ata yurdumuz. Çumra, güzelliklerini, övünerek anlattığımız hasretimiz. Çumra, Çayboyu'nda, Bük'te, Şanlıdak'ta yüzerken kaybettiğimiz çocukluk arkadaşlarımızın üzüntüsünü hâlâ hissettiğimiz memleketimiz. Çumra, bizleri yetiştiren geleneğimiz, kültürümüz, bütün değerlerimizin harman olduğu Çatalhöyük'ten günümüze tarihi yerleşim yeri, bereketli ovaımız. Köy imiş, nahiye olmuş, yüz yıl önce kaza olmuş, büyümüş, gelişmiş, ümrân olmuş...

26 Haziran, ilçemizin millî günü, Çumra'mızın kaza oluşunun yüzüncü yıl dönümüydü, üzerime bir vazife tevdi edilirse yerine getirmek boynumun borcuydu. Neticede çocukluk hatıralarım vardı, ilk orta ve lise yıllarını geçirdiğim ilçemize bir vefa borcum vardı. Program konusunda arayan Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu Başkanı sayın Sadık Gökçe'ye memnuniyetle katılabileceğimi, nasıl katkı sunabileceğimi ifade ettim. Sadık Bey, paneller düzenleneceğini, "Çumra'nın İlçe Oluşunun Yüzüncü Yılı ve Geleceği" konulu bir konuşma yapmamı teklif ettiler. Baş üstüne diyerek hazırlanmaya başladım.

Yıllardır dışarda görev yapan birisi olarak, iç dinamiklerini çok fazla bilmediğim Çumra'nın, ilçe oluşunun 100. yılında kamu, sivil toplum ve vatandaşların el ele verdiği etkinliklerin olacağını, bir güne sığdırılmayıp belki birkaç ay veya 2026 yılı boyunca devam edebileceğini ümit etmiştim. Bilindiği üzere Gazi Mustafa Kemal Paşa, 9 Mayıs 1926 tarihinde Konya'dan tren yoluyla hareket etmiş, Çumra İstasyonu'ndan geçmişti. Tekrar Konya'ya dönene kadar 10 gün süren yurt gezisinde Tarsus, Mersin, Silifke, Tekir, tekrar Mersin, Adana, Dörtöl ve oradan trenle Konya'ya hareket etmişti. Bu gezi sırasında Adana dönüşünde

18 Mayıs 1926 tarihinde, salı günü Çumra'dan geçmiş akşamüzü Konya'ya ulaşmıştı. Mustafa Kemal Paşa'nın Çumra'da bulunduğu saatlerde, 18 Mayıs günü ilk 100. Yıl etkinliğinin İstasyonda bir programla olabileceğini düşünmüştüm. Hükümet Dairesi önünde bir resmi program olur, protokol konuşmaları olurdu. Hatta İçişleri Bakanı olan değerli hemşehrimiz sayın Mustafa Çiftçi Beyin memleket ziyaretinin 26 Haziran günü olabileceğini, bunun anlamlı olacağını da düşünmüştüm. Bütün bunlar olmadı veya olamadı. Beklenen geniş katılımlı programlar olmasa da Çumra kutlamalardan geri de kalmadı.

26 Haziran 2026 Cuma gününe tekabül ediyordu. O gün Çumra'ya gelmişim. Resmi bir faaliyet olup olmadığını anlamak için resmi kurumlarımızın web adreslerine bir göz gezdirdim. Kaymakamlığın sitesinde bir duyuru, etkinlik haberi veya Çumra Kaymakamı sayın Muhammet Fuat Türkman'ın 100. Yıla ilişkin kutlama mesajını göremedim. Tabi gözümünden kaçmış da olabilir. Çumra Belediye Başkanı Mehmet Aydın Beyin, 26 Haziran sabahı Çumra Belediyesi sitesi ve sosyal medya hesabında bir kutlama mesajı yayınladı: "Bir asırlık ilçe kimliğiyle; üretimin, bereketin ve gelişimin merkezi olan Çumra'mızın 100. yılını gururla kutluyoruz. Geçmişinden aldığı güç, insanından aldığı destek ve yarımlara duyduğu inançla Çumra'mız; her geçen gün daha da büyüyen, gelişen ve geleceğe yön veren bir ilçe olmaya devam ediyor. Bu anlamlı yılda ilçemize emek veren, katkı sunan herkese şükranlarımı sunuyorum; Çumra'mızın nice güzel yüzyıllara ulaşmasını temenni ediyorum. Çumra'mızın ilçe oluşunun 100. yılı kutlu olsun."

Tüh, vah demenin elbette bir faydası yok, ancak 100. Yıl anması için aylar önceden bir kutlama komitesi oluşturulabilmiş olsaydı, daha planlı tek bir programla derli toplu davetiyeli,

sosyal ve kültürel etkinlikler ve konserlerin de olduğu müstakil bir program çıkabilirdi. İlçe dışında olanlar bu programa göre hareket edebilirdi. 100. Yıl logosu tasarlanıp, bütün afiş ve duyurularda müşterek kullanılabilirdi. Her kurum, sivil toplum kuruluşları bu program dahilinde etkinlik yürütebilirlerdi...

Çumra Belediye Başkanlığı tarafından 100. Yıl Etkinlikleri kapsamında Kurumlar Arası Voleybol Turnuvası, Halı Saha Futbol Turnuvası düzenlendiği anlaşıyor. Ayrıca "Geçmişten Geleceğe 100. Yıl, Toprakdan Hayata Çumra" temasıyla düzenlenen Ortaokullar ve Liseler Arası Resim Yarışması, Ortaokullar Arası Şiir ve Liseler Arası Kompozisyon Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya katılan bütün şiir ve kompozisyonların bir kitap halinde basılması hem gençlerimiz hem de Çumra'mız için anlamlı bir kültür hizmeti olacaktır. Eser aynı zamanda yüzüncü yılda gençlerin Çumra'yı nasıl gördüklerini, nasıl tasvir etdiklerini de anlamamızı sağlayacaktır.

100. yıl etkinliklerinin birbirinden bağımsız yapıldığı tespitini yapmak lazım. Resmî kurumların faaliyetlerde öncü olması beklenen bir şeydir. Ancak, 100. Yıl etkinliklerine Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu'nun damgasını vurduğunu söylemek çok iddialı olmaz. Etkinlikler, Çumra Ticaret ve Sanayi Odası Konferans Salonunda yapıldı. Salon imkanları azami kullanılmıştı. Gözlemlerinden program için daha elverişli mekanların tahsis edilmediğini veya edilemediğini anlıyorum! Yaşlı validemizi de alıp programa gelince asansörü olmayan salona çıkmakta biraz zorlandık doğrusu. Sağ olsunlar, salonu tahsis eden Yönetim Kurulu

Başkanı sayın Metin Kural, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Halil İbrahim Kılınç, Yönetim Kurulu Üyeleri Yusuf Eser, Gökhan Tuğyan ve Himmet Eken program sırasında takdirle anıldı. Ben de ayrıca teşekkür etmeyi bir vazife bilirim.

Çumra ölçeğinde düşününce 100. Yılda güzel programların icra edildiğini düşünüyorum. 26 Haziran Cuma günü akşamı Çumra Ticaret ve Sanayi Odası Konferans Salonu'nda programın açılışı yapıldı. Açılış konuşmasında sayın Sadık Gökce topluluk bünyesinde beş yıldır yapılan faaliyetler hakkında bilgiler vererek kâğıt sunanları tebrik etti. Sadık Beyin ve muhterem eşi Anuş Hanımın kültür ve sanat heyecanı, gösterdikleri azim ve çabalarını takdirle karşılıyorum. Yine topluluğun değerli üyelerinden programı sunan sayın Elife Mısral'ı da ayırdığı zaman ve başarılı sunumu için kutluyorum. Halkoyunları programlarını tertip eden, hazırlayan Merve Cura'yı da kutluyorum.

İlk akşam, "Aşıklar Buluşuyor" başlıklı program vardı, hakikaten şaşıla oldu, salon doluydu. Aşık Muhsin Yaralı, Öksüz Ozan, Yağız Ozan ve Şair Ömer Kılıç konuk oldular. Ozanlar çaldı söyledi, zaman zaman şiirler okundu. Merve Cura'nın rehberliğinde Çumralı gençlerin özverili çalışmalarıyla ortaya konan halk oyunları ekibi birbirinden güzel oyunları başarıyla sergilediler.

Programda geleneğe uyarak aşıklara ayak verilmesi ardından Aşık Muhsin Yaralı, Öksüz Ozan ve Yağız Ozan çalıp söyledi. Tabii aşıklık geleneği icabı aşıklar gördüklerini, duyduklarını ve hissettiklerini ifade ettiler. Akşamki programda ilçe mülki erkanının bulunmayışı

dikkat çekince, aşıklar zaman zaman bu hususu da hicvettiler. Aşağıya aldığım notlardan hareketle atışmalardan birisini vermek istiyorum.

Muhabbetle kutlanıyor, yüzüncü yılı Çumra'nın

Herkes Atamı anıyor, yüzüncü yılı Çumra'nın

Selçuklunun büyük izi, yüzüncü yılı Çumra'nın
Yiğitlerin vardır sözü yüzüncü yılı Çumra'nın

Çatalhöyük'ün yüzü var, yüzüncü yılı Çumra'nın

Gazipaşa'nın izi var, yüzüncü yılı Çumra'nın

Bülbülleri gülünde zâr, muhabbeti neylesin yâr

Dedemoğlu Karkın'ı var, yüzüncü yılı Çumra'nın

Çemberime yaza yaza, anlatıyım ben de size
Karaman Beyi atmış imza, yüzüncü yılı Çumra'nın

Gâhi arpa gâhi darı, başakları sarı sarı
Yurdun hububat ambarı, yüzüncü yılı Çumra'nın

Öksüz Ozan da gülmemiş, aşkın sazını çalmamış

Kaymakam, başkan gelmemiş, yüzüncü yılı Çumra'nın

Yaralı da söyle yani, söz söyleye gani gani
Mülki erkân nerde hani, yüzüncü yılı Çumra'nın

Kaymakam kalmış bir darda, başkanı koymuşlar zorda

Yalnız Hasan Bey burada, yüzüncü yılı Çumra'nın

Öksüz Ozan değer yok mu, sözlerime sözün tok mu

Ali hocam haber yok mu, yüzüncü yılı Çumra'nın

Yaralıyım böyle anlar, sesimi dinleyen canlar
Tek başına başkan kutlar, yüzüncü yılı Çumra'nın

Yağız Ozan kalmaz zorda, Mevla'm hiç koymasın darda

Yeğenimiz Fırat burada, yüzüncü yılı Çumra'nın

27 Haziran 2026 Cumartesi günü sabah ve öğleden sonra geçmişten geleceğe Çumra'nın konuşulduğu 100. Yılında Çumra Panelleri düzenlendi. Panel öncesinde tarihi fotoğraflarla Çumra'yı tanıtan sunum yapıldı. Çatalhöyük'ün ön plana çıktığı afişlerde ilk panelin oturum başkanlığını hemşehri olarak kabul ettiğimiz Çatalhöyük eski kazı başkanı Prof. Dr. Ali Umut Türkcan yaptı.

Panelde ilk konuşmacıydım. Anlamlandıramadığım bir kopukluk ve birlikte hareket edememe sezgisi içindeydim. Söze, "Çatal kazık yere batmaz" ve Türk düşünce hayatının önemli isimlerinden Dündar Taşer'in "Doğruda birlik doğrudur. Yanışta dahi birlik doğrudur. Çünkü bizatihi birlik doğrudur." sözünden esinlenerek ve Gaspıralı İsmail Bey'in "Dilde, fikirde, işte birlik" şiarı gereğince birlik mesajı vererek başladım. Çumra'nın yüz yıllık geçmişi ve geleceği üzerine düşüncelerimi ifade eden "Çumra'nın İlçe Oluşunun Yüzüncü Yılı ve Geleceği" başlıklı uzun bir konuşma yaptım. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hasan Hüseyin Akkaş "Çatalhöyük'ten Günümüze Tarihi Hafıza ve Toplumsal Aidiyet", Ankara Üniversitesi emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Firdevs Güneş "Çumra'nın Yüzüncü Yılında Eğitim" konusunda konuşmalar yaptılar, Çumra hakkında tespitler ve önerilerde bulundular.

Öğle arasında Çumra Şeker Fabrikası Entegre Tesisleri İdari İşler Müdürü sayın Mehmet Çiftçi'nin misafiri olduk, yemek ikramında bulundular. Öğleden sonra ikinci panel yapıldı. Panel yöneticisi Selçuk Üniversitesi emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Mevlüt Mülayım hocamızdı. Programda Çankaya Üniversitesi öğretim üyesi ve aynı zamanda Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nurettin Bilici hocamızın "Çumra Ekonomisi" başlıklı konuşması vardı. İdari görevi ve programın mezuniyet töreniyle aynı zamana denk gelmesi sebebiyle mazeret bildiren Nurettin Hocamız panele katılamadı, konuşma metni kitap içerisinde yayınlandı. Anadolu Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Umut Türkcan "Anadolu'nun Belleği Çumra Çatalhöyük Neolitik Kent Yerleşmesi ve İlçeye Son Sözler" konulu konuşma yaptı. Çatalhöyük konusundaki engin birikimi ve kazı tecrübelerine dayanarak güzel bir konuşma yaptı. Son olarak Selçuk

Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ramazan Acar "Çumra'da Mera Islahı ve Önemi" konulu konuşmasında örnek ıslah projeleri hakkında bilgi vererek mera ıslahının önemi üzerinde durdu. Panel sonunda soru cevap ve katkı bölümü de gayet verimli geçti. Panel zaman bakımından alışılmış 15-20 dakikalık sürelerin dışındaydı. Konuşmacılar yarım saati aşkın sürelerde rahatça konuşabildiler. 27 Haziran Cumartesi günü akşamı yine kültür ve sanat etkinliği devam etti. Çumra'nın başarılı değerleri, amatör ses sanatçıları sahne aldı, müzik ziyafeti sundular, Folklor gösterileri ve okunan şiirler sonunda 100. Yıl anısına topluca fotoğraf alındı.

Etkinlikler sırasında bir de Konya Yenigün gazetesi adına gayet hacimli "Geçmişten Geleceğe Çumra: 100 Yıllık Gurur" adıyla bir de prestij kitap hazırlanmıştı. Eser, programlar sırasında dağıtıldı. Bu önemli tarihin, kuruluşun yıldönümü ve Çumra hakkında düşünceler, temenniler ve panel konuşmalarına yer verilmişti. Bu dolu dolu esere katkı sunan isimlere burada ver vermek istiyorum. Mustafa Arslan (Yenigün Sahibi), Hacer Ceylan Zaman (Yazı İşleri Müdürü), Ali Emir Arslan (Editör), Mustafa Çiftçi (İçişleri Bakanı), Faruk Özçelik (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcısı), Yavuz Selim Köşger (Denizli Valisi), Ramazan Erkoyuncu (Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkanı), Mehmet Hamdi Yıldırım (Hazine ve Maliye Eski Bakan Yardımcısı), Mehmet Ali Yavuz (19, 20 ve 21. Dönem Konya Milletvekili), Ali Gebeş (21. Dönem Konya Milletvekili), Prof. Dr. Şaban Halis Çalış (Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi, YÖK Eski Başkan Vekili), Kudret Fikirli (Konyalılar Derneği Başkanı), Serkan Alkan (Çumra Sanayici ve İş Adamları Derneği Başkanı), Dr. Ahmet Danışık (Avrupa Konyalılar Derneği Genel Başkanı), İbrahim Onbaşı (AK Parti Çumra İlçe Başkanı), Mustafa Toksöz (İstanbul Çumralılar Derneği Başkanı), Recep Konuk (Çumra Belediyesi Eski Başkanı), Mehmet Zeki Türker (Çumra Belediyesi Eski Başkanı), Nasır Ersöz (Çumra Belediyesi Eski Başkanı), Yusuf Erdem (Çumra Belediyesi Eski Başkanı), Mehmet Oğuz (Çumra Belediyesi Eski Başkanı), Recep Candan (Çumra Belediyesi Eski Başkanı), Prof. Dr. Ali Umut Türkcan (Çatalhöyük Kazı Eski Başkanı, Anadolu Üniversitesi Öğretim Üyesi), Prof. Dr. Firdevs Güneş (Ankara Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi), Prof. Dr. Mehmet Ser-

hat Yılmaz (Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu Asli Üyesi, Kastamonu Üniversitesi Öğretim Üyesi), Prof. Dr. Ramazan Acar (Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi), Sadık Gökce (Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu Başkanı), Ali Altuntaş (Köy Hizmetleri Eski Genel Müdürü), Edip Batumlu (Çatalhöyük Çumra Motorlu Araç Satıcıları Derneği Başkanı), Sedat Ulupınarlı (Yerel Tarihçi Yazar), Mehmet Karadağ (Çumra Ziraat Odası Başkanı), Abdullah Sucu (Yazar), Metin Eren (Yazar), Şeküre Koç (ÇOSİAD Basın ve Tanıtım Müdürü), Nimet Dönmez (Yazar), Vahdet Kaya (Yazar), Merve Cura (Kastamonu Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi), Anuş Gökce (Tarihçi Yazar), Duran Çetin (Eğitimci Yazar), Elife Mısrıl (Yazar), Ahmet Yıldız (Yazar), Gamze Buğday (Tarih Öğretmeni), Mustafa Yavuz Çolak (Yerel Tarihçi, Şair), Kemalettin Danışık (Esnaf), Ümmürrüman Çatal, Mustafa Sami Demirci (S.S. Okçu Sulama Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı) ve Mustafa Sinan Ümit (Yazar). Ve yaptıkları röportajlarla dergiye yazı desteği veren Çumra Kültür ve Sanat Topluluğunun genç elemanları Rukiye Sude Gök, Dilek Karataş ve Yunus Emre Küçük'ü ayrıca tebrik ediyorum.

Sonuç olarak, Çumra'nın ilçe oluşunun yüzüncü yılı, yalnızca bir takvim yaprağındaki tarih değil, bir asırlık birikimin, ortak hafızanın ve geleceğe dair umutların yeniden değerlendirilmesi için önemli bir fırsat oldu. Böyle tarihî dönüm noktaları, şehirlerin geçmişleriyle yüzleşmelerine, başarılarını hatırlamalarına ve gelecek yüzyıla ilişkin ortak hedefler belirlemelerinde öncül ve çok iyi değerlendirilen imkanlar sunar. Bu bakımdan yüzüncü yıl kutlamalarının daha geniş bir zamana yayılan, kamu kurumları, yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları ve bütün Çumralıları içine alan ortak bir organizasyon anlayışıyla gerçekleştirilmesi, şüphesiz çok daha anlamlı ve kalıcı sonuçlar doğurabilirdi. Ulusal ve uluslararası düzeyde ilçenin görünürlüğüne katkı da sağlanmış olurdu. Buna rağmen Çumra, yüzüncü yılını sessizce geçirmemiştir. Özellikle Çumra Kültür ve Sanat Topluluğunun büyük bir özveriyle hazırladığı kültürel programlar, paneller, şâirler ve âşıklar buluşması, halk oyunları gösterileri ve gençlerin katılımıyla düzenlenen yarışmalar, bu önemli yıldönümüne gerçek anlamda ruh kazandırmıştır. Gönüllülük esasına dayalı bu çalışmalar, maddî imkânlardan çok idealizmin, kültür sevgisinin ve memleket

aidiyetinin belirleyici olan göstergesi olmuştur. Programlarda görev alan akademisyenler, sanatçılar, ozanlar, gençler ve emeği geçen herkes, Çumra'nın tarihine karşı sorumluluk bilinciyle hareket etmiş ve kendi uzmanlık alanlarında kıymetli katkılar sunmuşlardır.

Diğer taraftan, yüzüncü yıl dolayısıyla hazırlanan "Geçmişten Geleceğe Çumra" adlı prestij eserinde görülen geniş katılımlı birlik ve beraberlik tablosunun etkinliklere de aynı ölçüde yansımaları arzu ederdim. Böylesine önemli yıldönümleri, kişilerin ya da kurumların değeri, bütün bir şehrin ortak meselesidir. Farklı görüşlere, farklı kurumlara ve farklı kesimlere mensup insanların aynı çatı altında buluşabilmesi, geçmişe gösterilecek bir vefa, geleceğe bırakılacak en değerli miras olacaktır.

Evet, Çumra ilçe oluşunun birinci yüz yılını tamamladı. Bu tecrübe ikinci yüz yıl için, fırsatların ve imkanların yerinde değerlendirilebilmesi için bir başlangıç olarak kabul edilmeli. Çumra'nın tarihi, kültürü, tarımı, eğitim hayatı, Gatalhöyük gibi dünya ölçeğinde önem taşıyan değeri, yetiştirdiği şahsiyetler üzerine daha fazla araştırmalar yapılmalıdır. Çumra 4. Sempozyumu çok geciktirilmeden planlanmalıdır. Bütün bunlar yapılsın ki, yayınlarla, belgeseller ve kültürel projeleriyle bu birikim gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılsın. Gençler bizim geleceğimizdir, gençlerin şiir, kompozisyon ve resim yarışmalarında ortaya koydukları eserlerin kitaplaştırılması, panel bildirilerinin kalıcı yayınlara dönüştürülmesi ve yüzüncü yıl vesilesiyle oluşan heyecanın sürdürülebilir kültür faaliyetlerine dönüştürülmesi, bu sürecin en önemli kazanımları arasında yer almış ve alacaktır.

Neticede şehirler sadece yollarıyla, binalarıyla, yatırımlarıyla ve gelir getirici faaliyetleriyle değil, hafızaları, kültürleri ve ortak değerleriyle yaşar. Bu bakımdan şehrin kimliği ile maddi gelişme unsurları arasında sıkı bir bağ vardır. Bu baği görebilen geçmişine sahip çıkan, kültürünü yaşatan ve geleceğini ortak aklıla inşa eden bir anlayışın hâkim olması, Çumra'yı ikinci yüzyıla daha güçlü hazırlar. Çumra da köklü tarihi, üretken insanı ve zengin kültürel mirasıyla bunu başarabilecek potansiyele fazlasıyla sahiptir. İlk yüzyılını geride bırakırken ortaya konulan her samimi gayret, gelecek yüzyıla bırakılmış kıymetli bir izdir. Dileğimiz, bundan sonraki yıllarda daha güçlü bir iş birliği, daha geniş bir katılım ve daha yüksek bir

ortak aidiyet duygusuyla Çumra'nın tarihine ve geleceğine hep birlikte sahip çıkılmasıdır. Çünkü bir şehrin gerçek gücü, ortak değerleri etrafında kenetlenilebilen insanların varlığıyla ölçülür ve kıymet bulur. Çumra bu kıymeti haizdir.

Geçen bir iki gün içinde gördük ki, Çumra'nın şairleri, yazarları, kalem tutan elleri var, kültür ve sanat hayatını hareketlendiren, canlandıran, umut veren yüzleri var, izleyen kadınlar, erkekler, gençler var. Bir muhitte en muharrik unsur öğretmenlerdir. Görebildiğim kadıyla birkaç öğretmenden başka eğitim camiasından katılımın olmaması garip geldi, sorgulanmaya değer. Özellikle sosyal bilgiler ve tarih dersleri için yerel tarih ve kültürün tanıtımı ve öğretimi önemli. Öğretmenlerimizi de öğrencileriyle etkinliklerde görmek isterdim. Şu soruyu sordum, bu faaliyetler, halkı evlerinden, cafe veya kahve sakinlerini oradan çıkartıp salonlara taşıyabildi mi? Tamamen olmasa bile gelenler oldu, bir farkındalık oluştuğuna kaniyim. Bu tür etkinlikleri, gönüllü çalışmaları sosyal sorumluluk projeleri anlamında desteklemek gerektiğine inanıyorum. İlçe ölçeğinde değerlendirildiğinde etkinliklere katılımın ve ilginin yeterli olduğu söylenebilir. Bir de bardağa dolu taraftan bakmak lazım. Bilindiği üzere aynı yaşayla Hadim ve Cihanbeyli de kaza konumu elde etmişti. Çumra'daki 100. Yıl faaliyetlerini bu iki ilçe ile de mukayese etmek yararlı olacaktır, bir fikir verecektir.

Program vesilesiyle 100 yıl önce ilçemize ayak basan Cumhuriyetimizin kurucusu, banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, aziz şehitlerimizi, gazilerimizi, Çumra'ya hizmet etmiş değer katmış olan şahsiyetleri rahmetle anıyor, hayatta olanlara sağlık ve afiyet diliyorum. 100. Yıl etkinliklerinde başından sonuna kadar faaliyet ihtiyacının yükünü ve sorumluluğunu hissetmiş, düşünen, faaliyet yürüten kıymetli Çumralıları, ilçe dışından gelip katkı sunan akademisyen, şair ve yazar bütün değerli hemşehrilerimi, programlara katılan aziz Çumralıları sevgi ve saygı ile selamlıyorum. Atatürk, yüz yıl önce geldiği zaman; "Bu şirin beldeyi geliştirmek, buraya önem vermek lazımdır. Çumra İlçe olmaya layıktır" demişti. Çumra'yı geliştirmek, gelişmesine önem vermek Atatürk'ün dileğine bir katkı bir hizmet olacaktır. Son sözümüz şu olsun: "Çumra en iyisine, en güzeline layıktır."

ÇUMRA'NIN YÜZÜNCÜ YILI: BİR KUTLAMADAN DAHA FAZLASI

**HASAN
HÜSEYİN
AKKAŞ**

Bazı tarihler takvim yapraklarında duran sıradan rakamlar değildir. Onlar, bir milletin, bir şehrin yahut bir kasabanın hafızasında yeniden diriliş çağrısı yapan vakitlerdir. 26 Haziran 2026 tarihi de Çumra için böyle bir vakittir. Bundan tam yüz yıl önce idari bir kimlik kazanan bu toprak parçası, aslında çok daha eski bir hikâyenin son halkasıdır. Çünkü Çumra'nın yaşı yüz değil, binlerce yıldır. Çatalhöyük'ün toprağında mayalanan hayat, Konya Ovası'nın bereketiyle büyüyen emek ve Cumhuriyet'in kalkınma iradesi burada birbirine eklenerek bugünkü Çumra'yı meydana getirmiştir.

Bir beldeyi büyük yapan yalnızca yolları, binaları veya nüfusu değildir. Bir yeri büyük yapan, o mekânın ruhudur. Ruhunu kaybeden şehirler ayakta kalsalar bile yaşlanırlar; ruhunu koruyan şehirler ise yüzyıllar geçse de genç kalırlar. Bu bağlamda kutlamalar, şehirlerin ruhunu yeniden hatırladığı zamanlardır. Bu yüzden yıldönümleri eğlenceden önce muhasebedir, gösteriden önce tefekkürdür ve alkıştan önce şükürdür.

Çünkü insan, ancak hatırladığı yere ait olabilir. Hafızasını kaybeden insan nasıl kimliğini kay-

bederse, geçmişiyile bağını koparan şehirler de zamanla kendi sesini kaybeder. Toplumsal hafıza yalnızca tarih kitaplarında değil türkülerde, meydanlarda, yaşlıların anlattığı hatıralarda, çocukların öğrendiği hikâyelerde ve ortak sevinçlerde hayat bulur. Bir milletin geleceği, hafızasının derinliği kadar güçlüdür.

Ne var ki çağımız, hatırlamaktan çok unutturmayı seven bir çağdır. Işıkların göz kamaştırdığı, seslerin düşüncüyü bastırdığı, gösterinin hakikatin önüne geçtiği bir zaman diliminde yaşıyoruz. Kutlamalar ise çoğu zaman bu çağın alışkanlıklarından payını almaktadır. Sahne büyüdükçe tarih küçülmekte ve alkış çoğaldıkça tefekkür azalmaktadır. İnsanlar eğlenmekte, fakat çoğu zaman neyi kutladıklarını unutmaktadır. Oysa kutlama, bir toplumun kendi vicdanıyla yaptığı sessiz konuşmadır. Eğer o konuşma kaybolursa geriye yalnızca kalabalık kalır.

Çumra'nın yüzüncü yılı, işte bu bakımdan yalnızca bir yıldönümü değil, kendini yeniden ta-

nıma imkânıdır. Çünkü bu topraklar dünyanın en eski yerleşimlerinden birini bağrında taşımaktadır. İnsanlığın ilk şehirlerinden biri kabul edilen Çatalhöyük'ün gölgesinde yaşayan bir toplumun hafızası yalnızca yüz yıllık olamaz. Burada toprağa her basış, binlerce yıllık bir yürüyüşün devamıdır. Bu sebeple Çumra'nın geleceği, geçmişini ne kadar doğru okuyabildiğine bağlıdır.

Bu noktada resmî kurumların gerçekleştirdiği programlarla birlikte Çumra Kültür Sanat Topluluğu'nun ortaya koyduğu gayret ayrıca üzerinde durulmayı hak etmektedir. Çünkü kültür, yalnızca devletin koruyacağı bir miras değildir. Milletin gönüllü omuzlarında taşınan ortak bir emanettir. İmkânların sınırlı olduğu zamanlarda dahi şiirle, musikiyle, tiyatroyla, konferanslarla ve tarih sohbetleriyle bu emaneti yaşatmaya çalışan insanlar, aslında bir kasabanın ruhunu ayakta tutmaktadır. Bu bakımdan yapılan her kültür faaliyeti, geleceğe dikilmiş görünmez bir fidandır.

Yüzüncü yıl kapsamında gerçekleştirilen paneller de bu düşüncenin en değerli örneklerinden biri olmuştur. Çatalhöyük'ten tarıma, eğitimden yerel tarihe kadar uzanan konuşmalar, geçmişi yalnızca anlatmak için değil, geleceği kurmak için yapılmıştır. Çünkü geçmiş, sırtımızda taşıdığımız bir yük değil önümüzü aydınlatan bir kandildir. Tarihini doğru okuyan toplumlar geleceklerini tesadüflere bırakamazlar. Bu süreçte başta Sadık Gökce, Anuş Gökce ve Elife Mısral olmak üzere, isimlerini tek tek saymanın mümkün olma-

dığı birçok gönüllünün özverili gayretleri takdire şayandır. Maddi imkânların sınırlı olduğu ortamlarda kültür ve sanat faaliyetlerini sürdürebilmek kolay değildir. Ancak bu gönüllüler, imkânsızlıkları azim ve fedakârlıkla aşarak Çumra'nın kültürel hayatına önemli katkılar sunmaktadır. Topluluğun 100. yıl kutlamaları kapsamında gerçekleştirdiği girişimler de bu anlayışın doğal bir sonucudur. Bugün Çumra'nın önünde ikinci bir yüzyıl durmaktadır. Bu yeni yüzyıl yalnızca ekonomik kalkınmanın değil, aynı zamanda kültürel dirilişin de yüzyılı olmalıdır. Gençler, yalnızca modern dünyanın bilgisiyle değil yaşadıkları toprağın hikâyesiyle de büyümelidir. Bir şehri geleceğe taşıyacak olan, betonun yüksekliği değil yetiştirdiği insanın derinliğidir.

Çumra'nın yüzüncü yılı geride kaldı. Asıl soru şimdi başlamaktadır: Önümüzdeki yüz yılın Çumra'sını nasıl inşa edeceğiz? Eğer bu toprakların sesine kulak verir, Çatalhöyük'ten Cumhuriyet'e uzanan büyük yürüyüşü ortak hafızamızın temel taşı hâline getirebilirsek, yüzüncü yıl yeni bir medeniyet tasavvurunun başlangıcı olacaktır. Çünkü şehirler, onları seven insanlar kadar yaşar. Hafızasını koruyan şehirler ise yalnızca yaşamakla kalmaz gelecek nesillere de yol gösterir. Çumra'nın ikinci yüzyılına girerken en büyük temennimiz, bu toprağın bereketini yalnız tarlalarda değil düşüncede, kültürde, ahlakta ve ortak hafızada da çoğaltabilmektir. Gerçek kutlama, işte o zaman başlayacaktır.

BİR BAŞKA GÜZELDİ KUTLAMA

Çumra'da Kültür ve Sanat Topluluğunun tarihi bir yerleşim yeri olan Çumra'nın ilçe oluşunun yüzüncü yılı nedeniyle "Çumra'nın İlçe Oluşunun 100. Yılı" kutlamaları etkinlikleri içerisinde hazırlanan panel 27 Haziran 2026 tarihinde birbirinden farklı konuları içeren sunumlarla iki oturumda icra edilmiştir. "Çumra Kültür Sanat Topluluğu" Çumra'da kültür ve Sanata hizmet etmeye devam ederek bu paneli de gerçekleştirmeyi başarmıştır.

Kuruluşundan bu güne kadar beş yılını doldurmuş olan topluluk Çumra'da kültür ve sanat konularında hizmetlerini gönüllü olarak hiçbir kazanç ve beklenti olmadan sürdürmektedir. Bu güzel hizmetlerde tarihi, kültürel ve sosyal konularda bilgilendirmeler yanında gençlerimizden çok değerli yetenekleri de kazanmıştır. Bu hizmet ve kazanımlar devam ettirilmelidir. Çumra'nın 100. yıl kutlamaları çerçevesinde yaptığı etkinlikler Çumra Ticaret ve Sanayi Odasının salonunda geçmişte kullanılan Belediyenin vermekte olduğu salon dışında yapılmıştır. Bu mekân değişikliği ile yapılan kutlamalar sonrası inşallah eski salona dönülür diye umut etmekteyim. Hatunsaray'a bağlı olan köy (Karye) Çumra 1909 yılında Nahiye olmuştur. O yılların Çumra'sı bu günkü İçericumra'dır. 1909 yılında Nahiye olduktan dokuz yıl sonra 1918 yılında Çumra'nın ilçe olması Vilayetçe uygun görülerek idareden talep edilmiştir.

**PROF. DR.
MEVLÜT
MÜLAYİM**

Ancak ülkenin içinde bulunduğu şartlar nedeniyle 8 Eylül 1918 tarihinde yapılan bu talep görüşülememiş veya gerçekleşmemiştir. Kanun gerçekleşmiş olsaydı bu yıl Çumra'nın ilçe oluşunun 108. yılını kutlamış olacaktık. Çumra'nın ilçe olması için verilen ilk talepten yaklaşık 8 yıl sonra Dâhiliye Vekillerinin 6 Mayıs 1926 tarihinde görüşerek kabul ettikleri ve 13 Mayıs 1926 tarihinde TBMM'ne sunmuş olduğu "Teşkilatı Mülkiye Kanunu" 29 Mayıs 1926 tarihinde görüşülmüş ve 30 Mayıs 1926 tarihinde oylanarak kabul edilmiştir. Kabul edilen bu 877 sayılı kanunla Nahiyeliği iptal edilen Çumra 26 Haziran 1926 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak Çumra ilçe yapılmıştır.

Çumra'nın Yüzüncü yılının Uluslararası bir Çumra Sempozyum ile kutlayalım istedim, maalesef gerçekleşmedi. Uluslararası veya ulusal düzeyde kutlanması hususu hep aklımızdan geçmesine rağmen bu yüzüncü yıl kutlamasını Çumralı akademisyenlerin katılımıyla sadece Çumra Kültür Sanat Topluluğu tarafından düzenlenen etkinliklerle kutlanmıştır. Panele Eskişehir, Kastamonu, Karaman ve Konya'da ki üniversitelerden

değerli akademisyenlerin konuşmacı olarak katılımıyla ve Çumra'yı ele alan konuların sunumlarıyla gerçekleştirilmiştir.

Çumra'nın ilçe oluşundan bu yıla kadar yüz yıl geçmiştir, kutluyorum. Yüz yıl az bir zaman değildir. Aktif bir insanın yaşına göre yaklaşık 2 nesil demektir. Bu iki nesillik sürede ve öncesinde yaşatılan kültür ve sanat ve bilgiler yazılı ve sözlü olarak kaynaklarla yeni nesillere aktarılmaktadır. Panelde dile getirilen hususlar Konya Yeniğün Gazetesinin 10 LAR Haziran 2026 sayısında "Geçmişten Geleceğe Çumra" 100 Yıllık Gurur kapak resmiyle yayınlanan baskısı ile kaynak haline getirilmiştir. Böylece Çumra'da Kültür ve Sanat Topluluğunca yapılan Çumra'nın ilçe oluşunun 100. yıl kutlamaları içerisinde yapılan bu panelde dile getirilen hususlar yazılı kaynak haline getirilmiş olduğundan kalıcı ve önemlidir. Mustafa Arslan beye ve emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Çumra'da Kültür ve Sanat Topluluğunun başkanı Sadık Gökce beye ve emeği geçen

bütün üyelerini tebrik ederim. Organizasyon yapmak bir iştir, bu işi layıkıyla yapabilmek ise cesaret işidir. Bu nedenle Çumra'nın ilçe oluşunun 100. Yıl kutlamalarını önemsiyor, bu hususta çaba sarf edenleri kutluyor ve başarabilenleri tebrik ediyorum.

Sanat, kültür, spor ve benzeri etkinlikler toplumu kaynaştıran, tanıştıran ve toplum hafızasını canlı tutan faaliyetlerdir. Canlı toplum geçmişine sahip çıkar ve geleceğine de yön verir. Unutulmayan olaylar canlı olan toplumda yeniliklere, yeniliklerde güzel değerlere dönüşür. Çumra'da Kültür ve Sanat Topluluğu olarak Çumra'nın ilçe oluşunun yüzüncü yılı nedeniyle binlerce yıllık yerleşim yerinde ve yüz yıllık ilçe olan Çumra'da yapılan bu kutlamalarda hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan arkadaşlarımızı tekrar kutluyorum.

Çumra bu topluluğun kıymetini bilmeli, resmi ve özel imkânları bu faaliyetlerde kullanmalı ve kullandırılmalıdır. Nice yüz, bin ve on binlerce yıllara Çumra'mızın erişmesi dileklerimizle hoşça kalınız.

ÇUMRA'NIN 100. YIL KUTLAMALARINA DAİR BİRKAÇ SÖZ

İnsan hayatında bazı tarihlerin çok büyük önemi olduğu gibi toplumların, ülkelerin, yerleşkelerin, kentlerin de önemsendiği tarihler vardır. İşte Çumra ilçesinin de önemli bir yaşamının mutluluğuna eriştik. Çumra'nın ilçe oluşunun 100. Yılına kavuşmanın, bir asırlık bir ilçenin kuruluşunun şahidi olduk. Zaman çizelgesinde, tarihi yolculuklarda asır gibi zaman süreleri çok önemlidir ki kutsal kitabımızda aşıra yemin edilmiştir. Bir asırlık bir geçmiş kökleşmenin başarı olduğu gibi sürdürülebilirliğin geleceğe umutla bakmanın da bir işiğdir.

Bu anlamda 100 yıllık geçmişi ile Çumra bunu başarmıştır. Daha nice üreten yüz yıllara diyebiliriz. Bu belirtilen, yaşanan önemli tarihin önemini tabii ki idrak sahibi, vizyoner insanların görmesi ve geleceğe anı, güzel bir görüntü olarak bırakması da bu tarihi dönemeç kadar

**PROF. DR.
RAMAZAN
ACAR**

SÜ. Ziraat Fakültesi

önemlidir.

Tarihi yapan da bu vizyoner insanlar, kuruluşlar ve bunun en üst organizasyonu olan devletlerdir. Onun için yönetici olanların bilgi, görgü sahibi olması kadar vizyoner olması da geleceğimiz açısından önemlidir. Tarım şehri olarak kurulan Çumra, bugün tarihine sahip, kültür sanat şehri olma yolunda ve aynı zamanda sanayi şehri ünvanıyla da yoluna devam etme mücadelesindedir. Bir Çumralı olarak belirtilen hususlara katkı sağlayan herkese, her organizasyona müteşekkirim. Bize bu hissiyatları ifade etme fırsatını, yaptıkları ve yapacakları ile veren Çumra Kültür ve Sanat Topluluğuna Sadık GÖKCE nezdinde teşekkürlerimi sunarım.

DOĞULAN VE DOYULAN YERE VEFA

Insan doğduğu ve doyduğu mekanların katkısıyla var olur, tekâmül eder. Varlığına katkısı olan bu mekânlara değer vermek, hizmet etmek de onun vefasının, insanîyetinin bir göstergesidir. Doğduğu yere, köklerine olan bağlılık insanı geçmişinden beslediği için özgüvenini de artırır ve yüceltir. Ağaç misali göklere doğru yıkılmadan yükseliş, köklerle kurulan sağlam bağlarla mümkündür.

Konya'nın Çumra İlçesi 1926 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla ilçe olarak kabul edilmiş olduğundan 2026 bu kabulün 100. Yılı idi. Ve Çatalhöyük gibi kentleşmenin ilk örneklerinden birisine de sahip olan Çumra'nın bu önemli gününün elbette güzel etkinliklerle anılması, kutlanması gerekiyordu.

Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu iki gün süren **100. Yılında Çumra** başlıklı bilim ve sanatın el ele zenginleştirdiği anlamlı bir etkinlikle Çumra'ya karşı vefalı bir tavır sergiledi. Çumralılara sanathı, sohbetli zevkli ve verimli anlar yaşattı. Sunuculuğu **Elife Mısral**'ın yaptığı programın açılış konuşmasında **Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu Başkanı Sadık Gökce** gelecek nesillere ilgenin tarihini, kültürel değerlerini aktarmanın önemine değindi. Önemli bir çabanın ürünü olan bu tür faaliyetlerin de gelecek nesillere önemli aktarımının olacağına inanıyor ve sürekliliğini diliyoruz.

26 Haziran akşamı gerçekleştirilen "**Çumra'nın 100. Yılında Âşıklar Buluşuyor**" prog-

NAZLI RÂNÂ GÜREL

ramında halk ozanları **Öksüz Ozan** (Konya Turizm Demeği Başkanı Ahmet Yıldırım), **Yağız Ozan** (Arif İnan Yıldırım) ve **Aşık Yaralı** (Muhsin Yaralı) sazları ve sözleriyle izleyicilerin zihnine güzel anılarla kazındılar. Ve Türkün ozanlık geleneğinin hâlâ canlı bir şekilde yaşatıldığının örneklerini sundular. **Şair Ömer Kılıç, Şerife Bozoğlan Eker** ve Konya Selçukya Kültür Sanat Demeği Başkanı **Fatma Şeref Polat** ile demeğe üye şairler şiirleriyle programa ayrı bir çeşni kattılar. Şerife Bozoğlan Eker'i çocukların ilgisini Çatalhöyük'e yönlendiren **Hasan'ın Çatalhöyük Yolculuğu** adlı kitabı ile de analım bu arada. . .

27 Haziran ise günü iki oturumda ise tarih, kültür ve Türkiye'nin tahıl ambarı olan bir ilin ilçesi olmasından dolayı tabii ki Tarım konusunun da yer aldığı panel gerçekleştirildi.

Prof. Dr. Ali Umut Türkcan başkanlığında gerçekleştirilen ilk oturumda **Prof. Dr. Mehmet Serhat Yılmaz, Prof. Dr. Hasan Hüseyin Akkaş** ve **Prof. Dr. Firdevs Güneş**, Çumra'nın tarihi, toplumsal hafızası, eğitimi üzerinde durarak geleceği doğru yapılandırmak açısından önerilerde bulundular.

Prof. Dr. Mevlüt Mülayım başkanlığında gerçekleştirilen 2. Oturumda ise **Prof. Dr.**

Ali Umut Türkcan dünya tarihindeki önemi de göz önünde bulundurularak Çatalhöyük vesilesi ile Çumra'nın geleceğine, ekonomisine sunulabilecek katkılar üzerinde durdu.

Prof. Dr. Ramazan Acar da mera islahı ve tarımsal gelişim konularında önemli değerlendirmelerde bulundu. Bu bölgede, özellikle su kıtlığının da yaşandığı süreçte tarım ve hayvancılığın devamı için neler yapılabileceği konusunda önerilerini sundu.

27 Haziran akşamı gerçekleştirilen **Çatalhöyük Şiir Sanat Etkinliği** ile Çumra

Kültür ve Sanat Topluluğu'nun ve Yenigün Gazetesi'nin "9 Bin Yıllık Delikanlı Çumra" adlı ekinin de beşinci yılı kutlandı.

Programda **Ravza Nur İde, Anuş Gökçe, Mustafa Yavuz Çolak, Yunus Emre Küçük, Muhammet Ali Karataş, Dilek Karataş, Ahmet Gök** ve **Uğur Köfe** birbirinden değerli Çumra hakkında yazdıkları şiirlerini sundular.

Bir ozan olarak umut vaat eden genç sanatçı **Talat Sefa Karasu** kendisine ait olanların da yer aldığı türkülerle geceye renklendirdi. **Merve Cura**'nın yetiştirdiği öğrencilerden oluşan **Kafkas Halk Oyunları Ekibi** sergiledikleri gösteriler ve renkli, özgün kıyafetleriyle büyük beğeni topladı. Programın son dakikalarında **Cengiz Saran** bir türkü ile, Çumra'nın yetiştirdiği Mahalli Sanatçı **Muammer Yapar** da

seslendirdiği türkülerle etkinliğe renk kattılar.

Katılanların, doğduğu, doğduğu yere vefalı bu kadirşinas değerli insanların heyecanla duygu, bilgi, düşünce ve eserleriyle bu anlamlı güne sundukları katkılarının zihinlerde yeni girişimlerin, yeni eserlerin, yeni programların oluşumuna vesile olacaklarını düşünüyoruz. Aşkla, şevkle yapılan her faaliyet, üretilen her eser yenilerinin de ilham kaynağıdır. Azerbaycanlı kardeşlerimizden naklen bildiğimiz slogan mahiyetinde kararlılık bildiren bir söz vardır: "Bir kere yükselen

bayrak bir daha geri inmez." Devir teslimle irtifası korunarak yarınlara taşınır. Bu güzel faaliyetin ve benzerlerinin milletimizin evlatlarını nice yıllar sundukları katkılarıyla ihya etmesini diliyoruz.

Ve program sonrası sohbetlerinde tanıdığım, özellikle akrostişlerle adı anılan **Nermin Şahin**'in dizeleri ile noktalanıyor yazım. Ve milletimizin kültürüne, sanatına, özgürlüğüne hasılı ruhuna hizmet eden böylesi çabaların gelişerek devamını diliyor, bekliyoruz.

Bilsen, ölçülemez senin değerini
Ay yıldız ve kanla yoğruldu rengin
Yücelere yakışsın bayrağım
Rahat, özgür yaşıyoruz gölgende
Alçaklarla senin olmaz ki işin
Korkma, indiremez hiçbir namertte

